ASIANTUNTIJALAUSUNTO
E21/2018 vp
Kuuleminen 15.5.2018

Elintarviketurvallisuusvirasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date
14.5.2018

Dnro/Dnr/DNo
Evira/2583/0004/2018

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle eläinten hyvinvointiin liittyvien kansainvälisten toimien vaikutuksista Euroopan kotieläintuottajien kilpailukykyyn globalisoituneessa maailmassa

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira pitää erittäin hyvänä, että komissio on laatinut kertomuksen, jossa tarkastellaan laajasti viimeisen 15 vuoden aikana jäsenvaltioiden kanssa yhteistyössä toteutettuja, tuotantoeläinten hyvinvointiin liityviä kansainvälisiä toimia sekä arvioidaan näiden toimien tuloksia. Lisäksi komissio on analysoinut monin eri keinoin toimien vaikutuksia EU:n ja EU:n ulkopuolisten toimijoiden välisiin toimintaedellytyksiin.

Evira katsoo, että kertomuksessa esitetyillä EU:n monipuolisilla toimilla on ollut erittäin tärkeä rooli tuotantoeläinten hyvinvoinnnin maailmanlaajuisessa edistämisessä. EU:lla on ollut keskeinen rooli etenkin maailman eläintautijärjestö OIE:n kansainvälisten eläinten hyvinvointistandardien laadinnassa ja täytäntöönpanossa EU:n ulkopuolisissa maissa. Tässä työssä myös jäsenmaat ovat olleet vahvasti mukana. OIE:lla on toimiva ohjelma, jonka tarkoituksena on tukea OIE:n jäsenmaita rakentamaan ja lisäämään eläinlääkintäorganisaation osaamista ja resursseja.

Keskeisinä eläinten hyvinvointia edistävinä toimina voidaan pitää myös komission tutkimus-, koulutus – ja valmiuksienkehittämistoimia. Esimerkiksi komission BTSF-koulutusohjelma eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten toimeenpanosta on koettu käytännössä erittäin tärkeäksi myös EU:n viranomaisten osaamisen varmistamisessa. Koulutus on lisännyt eläinten hyvinvointia koskevaa tietämystä ja taitoja sekä tukenut vaatimusten täytäntöönpanoa myös EU:n ulkopuolella. Evira korostaa, että eläinten hyvinvointiin liittyvän tutkimuksen ja koulutuksen riittävä tarjonta tulisi varmistaa myös tulevaisuudessa.

Evira katsoo, että EU:ssa on tarve nykyistä kattavammalle eläinten hyvinvointia koskevalle yhteisölainsäädännölle. Useiden eläinlajien pidosta ei edelleenkään ole säädetty EU-tasolla (mm. aikuiset naudat, viljellyt kalat, lemmikkieläimet). Yhtenä syynä sääntelemättömyyteen on pidetty sitä, että eläinten hyvinvointivaatimuksilla voisi olla negatiivinen vaikutus EU:n tuotantoeläintenpitäjien kilpailukykyyn verrattuna EU:n ulkopuolisiin tuottajiin. Komission kertomuksen mukaan eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten noudattamisesta aiheutuvat kustannukset ovat kuitenkin hyvin vähäisiä verrattuna muihin kilpailukykyyn vaikuttaviin tuotantokustannuksiin, kuten rehu- ja työvoimakustannuksiin tai muihin markkinatekijöihin.

On huomionarvoista, että komission kertomuksen mukaan EU:n eläinten hyvinvointia koskevat vaatimukset eivät ole keskeinen EU:n tuottajien kilpailukykyyn vaikuttava

Elintarviketurvallisuusvirasto
Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

Pvm/Datum/Date
14.5.2018

Dnro/Dnr/DNo
Evira/2583/0004/2018

tekijä maailmanmarkkinoilla. Kuluttajien kasvava tietoisuus EU:n kestävistä tuotantotavoista voi sen sijaan parantaa EU-tuotteiden markkina-asemaa. Sekä EU:n että EU:n ulkopuoliset toimijat olivat katsoneet eläinten hyvinvointia koskevien vaatimusten vaikuttavan myönteisesti tuotteiden laatuun ja auttavan löytämään uusia markkinointimahdollisuuksia.

Evira pitää erittäin tärkeänä, että yhteiskunta jatkossakin luo, kehittää ja vahvasti edistää myös järjestelmiä, joilla tuetaan lainsäädännön vähimmäistason ylittäviä eläinten hyvinvointia edistäviä toimia. On tärkeää, että hyvinvoinnin edistäminen tuottaa myös lisäarvoa tällaisten tuotteiden tuottajille.

Yhtenä esimerkkinä kannatettavista toimista on Luonnonvarakeskuksen johtama yhteishanke suomalaisen kansallisen hyvinvointimerkinnän kehittämiseksi, jonka kehitystyössä on mukana koko elintarvikeketju. Tarkoituksena on kehittää toimialan yhteisesti kannattama laatujärjestelmä, joka takaa tietyn eläinten hyvinvoinnin tason niissä tuotteissa, joille merkki myönnetään. Tavoitteena merkillä on paitsi edistää tuotantoeläinten hyvinvointia kautta tuotantoketjun, myös parantaa kuluttajien valinnan mahdollisuuksia hyvinvointimyönteisen tuotannon tukemisessa. Merkintä auttaisi myös julkisten hankintojen vaatimusten suunnittelua sekä suomalaisten, laadukkaasti ja eettisesti tuotettujen eläinperäisen tuotteiden vientimarkkinointia.

Evira toivoo myös EU:n yhteisen maatalouspolitiikan eri mekanismien nykyistä parempaa käyttöönottoa eläinten hyvinvointiin liittyen. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen tulisi luoda riittävät taloudelliset kannustimet, jotta tuottajat voivat investoida eläinten hyvinvointia parantaviin pitojärjestelmiin. EU:n tasolla eläinten hyvinvointia koskevia vähimmäislainsäädäntötason ylittäviä toimenpiteitä tukeva ns. hyvinvointitukijärjestelmä, tulisi Eviran näkemyksen mukaan laajentaa mahdollisimman monelle tuotantoeläinlajille. Tämä on Suomelle myös selkeä käyttämätön kilpailuetu.

Kuten komission kertomuksessakin todetaan, eläinten hyvinvointia parantavat pitojärjestelmät ja tuotantotavat – sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset - luovat uusia markkinointimahdollisuuksia ja parantavat EU-tuotteiden markkina-asemaa. Tätä tulisi pystyä hyödyntämään nykyistä tehokkaammin ja suunnitelmallisemmin.

Jaana Mikkola
Yksikönjohtaja